

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja pn. „Szlak Niedźwiadka” mająca na celu „promocję walorów turystycznych regionu poprzez wprowadzenie innowacyjnego rozwiązania w postaci opracowania i wdrożenia nowego produktu turystycznego jakim będzie nowy szlak – Szlak Niedźwiadka” współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

To ciekawe

Na świecie wyróżniamy 8 gatunków niedźwiedzi: amerykański, andyjski, bambusowy (panda), brunatny, himalajski, malajski, polarny, wargacz. W Polsce, na wolności, spotkać można tylko niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*). Niedźwiedź to największy z trzech dużych drapieżników pojawiających się na Baraniej Górze (1220 m n.p.m.), mniejsze to wilk i ryś. Leśnicy z Nadleśnictwa Wiśła wiedzą o jego obecności, bo niedźwiedzich tropów nie sposób pomylić z żadnymi innymi.

Kamienne Niedźwiadki w Parku im. Stanisława Kopczyńskiego w Wiśle od lat są ulubionym i obowiązkowym punktem odwiedzin rzeszy turystów. Ogromna popularność Niedźwiadków zainspirowała do stworzenia szeregu inicjatyw wykorzystujących wizerunek słynnych rzeźb. W ten oto sposób Niedźwiadek na kuli stał się oficjalną maskotką Miasta Wisły, a jego podobizna jest wykorzystywana w wielu materiałach i gadżetach promocyjnych. Od 2018 roku, za sprawą ustanowienia Szlaku Niedźwiadka, sukcesywnie rośnie ilość miejsc, w których można spotkać kamienne misie. Szlak wyznaczają rzeźby Niedźwiadków, które swą formą nawiązują do miejsca, w którym zostały postawione. Odwiedzając poszczególne punkty Szlaku, można nie tylko zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie, ale również posmakować regionalnych potraw i aktywnie spędzić czas. W niniejszym folderze zaprezentowano wybrane, warte zobaczenia atrakcje turystyczne. Zwiedzając przedstawione miejsca i podziwiając beskidzkie krajobrazy poznajemy bogate dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze miasta Wisły.

Wszystkie Niedźwiadki na szlaku wykonane są z piaskowca godulskiego, inaczej zwanego breńskim, charakteryzującego się dużą trwałością. Surowiec ten wydobywa się wyłącznie na terenie naszego regionu, w gminie Brenna. Autorami rzeźb są Jerzy Szarzec, Grzegorz Michałek JanosikArt i Mieczysław Smolik.

Na chwilę obecną szlak tworzą następujące obiekty:

- 📍 Niedźwiadki w Parku im. St. Kopczyńskiego
- 📍 Niedźwiadek przy deptaku
- 📍 Niedźwiadek przy Centrum Przesiadkowym
- 📍 Niedźwiadek przy Pijalni Czekolady i Kawy Mount Blanc
- 📍 Niedźwiadek przy Chacie Olimpijczyka Jasia i Helenki
- 📍 Niedźwiadek przy górnej stacji kolei linowej Skolnity Wisła Ski & Bike Park
- 📍 Niedźwiadek przy Moto Parku Pod Piramidą
- 📍 Niedźwiadek przy Jonidle
- 📍 Niedźwiadek przy wodospadzie zwanym „Wiślańska Niagarą”

To ciekawe

Niedźwiedź brunatny jest ssakiem drapieżnym, o masywnej sylwetce z charakterystycznym garbem tworzonym z sierści porastającej wystające łopatki. Ma dużą głowę z małymi oczami i małymi uszami, a jego krótki ogon jest praktycznie niewidoczny. Pazury niedźwiedzi osiągają długość nawet do 10 cm. Obecnie w Polsce żyje ok. 110 osobników. Niedźwiedzie brunatne są objęte ścisłą ochroną gatunkową, wymagającą ochrony czynnej. Tworzy się strefy ochronne o promieniu 500 m wokół gawr w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia.

*Na wiślańskim deptaku
- mówił mi o tym
dziadek -
jest bardzo fajny,
kamienny Niedźwiadek.*

adres: ul. 1 Maja, Wiśła

Kamienny miś na kuli powstał w 2017 roku i jest wiernym odwzorowaniem figury zlokalizowanej w Parku im. St. Kopczyńskiego. Rzeźba znajduje się w odległości zaledwie 280 m od serca miasta – Placu Bogumiła Hoffa, będącego jednocześnie wiślańskim rynkiem. Modernistyczna zabudowa rynku zachwyci niejednego konesera architektury, a Niedźwiadek będzie przystawową wisienką na torcie dla turystów przechadzających się wiślańskim deptakiem.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Galeria u Dziadka
- 📍 Ogród Sztuki JanosikArt
- 📍 zielony skwerek przy deptaku
- 📍 Aleja Gwiazd Sportu

To ciekawe

Europejskie niedźwiedzie brunatne osiągają wagę do 320 kg i długość ciała do 2,5 m i są mniejsze niż odpowiedniki z Rosji, czy Alaski. Niedźwiedzie potrafią bardzo szybko biegać (do 65 km/godz.), świetnie pływają i wspinają się na drzewa. Mają słaby wzrok, ale potrafią rozpoznawać kolory, co ułatwia im poszukiwanie leśnych owoców. Doskonale słyszą.

*Skolnity i jego
Niedźwiadek
to miejsce pełne zagadek.
Wszystkie dziś
rozwiżemy,
bo misia zobaczyć
chcemy.*

adres: ul. Kolejowa, Wisła

Niedźwiadek usytuowany jest przy karczmie na zboczu góry Skolnity (728 m n.p.m.), skąd rozpościera się piękna panorama Wisły. Do rzeźby można dotrzeć koleją linową lub udać się pieszo zielonym szlakiem turystycznym. Niedźwiadek ze Skolnitego trzyma w łapkach drewniane narty, które są darem od turystów za pilnowanie porządku na stoku. Skolnity Wisła Ski & Bike Park jest ciekawym miejscem zarówno latem, jaki i zimą. Amatorzy białego szaleństwa mają do dyspozycji doskonale przygotowane trasy narciarskie, a miłośnicy sportów rowerowych mogą spróbować swych sił na trasach enduro, natomiast dzieci znajdą tu zagrodę z alpakami i plac zabaw.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 zielony szlak na Soszów Wielki (886 m n.p.m.)
- 📍 kompleks skoczni narciarskich w Wiśle Centrum
- 📍 Muzeum Beskidzkie im. Andrzeja Podzorskiego
- 📍 Kościół Ewangelicko-Augsburski ap. Piotra i Pawła
- 📍 Dom Zdrojowy z figurą Adama Małysza z białej czekolady

To ciekawe

Niedźwiedzie brunatne są wszystkożerne, posiadają 42 zęby. W ich diecie dominują raczej rośliny - zjadają owoce, kłocza, korzenie, nasiona i grzyby. Zwierzęta te, mimo iż pozornie są ociężałe, potrafią upolować jelenie i dziki. Nie pogardzą też mniejszymi zwierzętami, a nawet padliną. W poszukiwaniu pożywienia mogą odwiedzać pszczele pasieki, sady owocowe i niezabezpieczone śmietniki.

Trzy Niedźwiadki w Parku Kopczyńskiego są początkiem szlaku całego. Od nich się właśnie wszystko zaczęło, więc podziwiajcie to piękne dzieło. Szlak się rozrasta i o tym trzeba rozmawiać, bo nowe misie będą się pojawiać. I jak się wszystko w tej Wiśle zmieści, będzie Niedźwiedzi nawet czterdzieści.

adres: Park im. Stanisława Kopczyńskiego, Wisła

Trzy figury wiślańskich Niedźwiadków wykonane zostały na początku lat 60. ubiegłego wieku przez miejscowego artystę amatora Jerzego Szarca. Kamienne misie od samego początku są odwiedzane przez kolejne pokolenia turystów, a zdjęcie z nimi jest obowiązkową pamiątką z pobytu w Wiśle. Niedźwiadki z Parku im. St. Kopczyńskiego zapoczątkowały Szlak Niedźwiadka i stały się symbolem miasta. Obecnie w parku znajdują się jeden duży Niedźwiedź na kuli i dwie repliki mniejszych miśków. Niestety oryginalne, mniejsze rzeźby zaginęły.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Amfiteatr im. Stanisława Hadyny
- 📍 Park Kąpielowy
- 📍 Aleja Podań i Legend
- 📍 Pomnik Źródeł Wisły
- 📍 plac zabaw i letnia czytelnia

To ciekawe

Niedźwiedzie brunatne prowadzą samotniczy tryb życia, żyją 25-30 lat. Zwierzęta te spędzają zimę w gawrach - najczęściej na ten cel przysposabiają jaskinie lub inne niecki skalne, mogą zimować również pod korzeniami drzew, w młodnikach świerkowych lub na terenach wiatrotomowych - w rezerwacie Barania Góra nie brakuje takich miejsc. Gawry mogą być użytkowane przez kilka lat.

Czy wieczorem,
czy o poranku,
czeka na Ciebie
miś przy Mount Blancu.

adres: ul. 1 Maja 66c, Wiśła

Niedźwiadek zlokalizowany jest obok Pijalni Czekolady i Kawy Mount Blanc, przy głównej ulicy miasta. Odwiedzając to miejsce, można się pokusić o zrobienie „słodkiego przystanku”, zająć się serwowanymi pysznościami i zaprosić misia do piątkowego zdjęcia.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 tereny rekreacyjne nad rzeką Wiśłą
- 📍 ekspozycja o rzece Wiśle
- 📍 skate park
- 📍 Zabytkowy Park Przygód

A stone sculpture of a bear sitting on a large jar, set against a stone wall and a stained glass window. The bear is depicted in a seated position, facing left, with its front paws resting on the rim of the jar. The sculpture is made of a dark, textured stone. The background features a wall of light-colored, irregular stones and a window with colorful stained glass panes. The scene is illuminated by warm, golden light, suggesting a sunset or sunrise.

To ciekawe

Sen zimowy niedźwiedzi brunatnych w Polsce rozpoczyna się zazwyczaj w grudniu i trwa do połowy marca. Niektóre osobniki w czasie ciepłych zim przez cały czas wędrują, podobnie te, którym nie udało się zgromadzić odpowiednich zapasów tłuszczu lub są niepokojone i wypłoszone z gawr. Sen zimowy niedźwiedzia nie jest pełnym letargiem i zwierzę w każdej chwili może podjąć aktywne życie; wykształciło bowiem ciekawy mechanizm, który pozwala obniżyć tętno i temperaturę ciała. Normalne bicie serca niedźwiedzia to 40 uderzeń na minutę, tętno hibernującego zwierzęcia spada do 8 uderzeń na minutę.

Miś Olimpiusem został
nazwany,
tutaj nakarmił dzieci,
ojców i mamy.
Placki, żebroczka
i zielinowa herbatka
zawsze przysmakiem są dla
Niedźwiadka.

adres: al. ks. bp. Juliusza Bursche 33, Wista

Niedźwiadek znajduje się tuż przy wejściu do karczmy regionalnej Chata Olimpijczyka Jasia i Helenki. W karczmie możemy delektować się tradycyjnymi wiślańskimi potrawami, obecnymi od wieków na stołach miejscowych górali. Gospodarze dbają, aby w restauracji panowała domowa atmosfera, a kulinarne gusta wszystkich gości zostały zaspokojone. Niedźwiadek swe wdzięczne imię zyskał dzięki właścicielowi restauracji – Janowi Legierskiemu, który niegdyś reprezentował nasz kraj na zimowych Igrzyskach Olimpijskich.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Willa Zacisze
- 📍 Willa Dąbrówka
- 📍 Muzeum Spadochroniarstwa

To ciekawe

Zazwyczaj, co dwa lata samica niedźwiedzia brunatnego rodzi w gawrze od jednego do trzech młodych. Niedźwiadki rodzą się między grudniem a lutym, kiedy ich matki śpią. Młode niedźwiadki ważą zaledwie pół kilograma, tuż po urodzeniu są gołe i ślepe. Żywią się mlekiem matki, a okres laktacji trwa nawet do 30 miesięcy. Niedźwiadki stają się samodzielne dopiero w wieku około trzech lat.

Wszyscy turyści
dziś tu idą,
by zobaczyć
Niedźwiadka
Pod Piramidą.

adres: ul. Kamienna 19, Wiśła

Na chwilę obecną to najwyżej położona rzeźba na Szlaku - na wysokości 780 m n.p.m. Niedźwiadek znajdujący się na zboczu góry Kamienny (791 m n.p.m.) próbuje przetoczyć ogromne koło samochodowe, tym samym nawiązuje do toru offroadowego, obok którego został postawiony. Na rozległych terenach Moto Parku Pod Piramidą oprócz toru offroadowego odwiedzający mogą skorzystać z pola paintballowego, strzelnicy, punktu gastronomicznego, tarasu widokowego i placu zabaw dla dzieci. Dodatkową atrakcją są organizowane tutaj nocne obserwacje nieba, a rozpościerające się widoki zapierają dech w piersiach.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 leśny kościół – Kamień Ewangelików na Bukowej
- 📍 żółty szlak na Trzy Kopce Wiślańskie (810 m n.p.m.)

Niedźwiadek przy Centrum Przesiadkowym

adres: ul. 1 Maja 69, Wisła

„Niedźwiadek podróżnik” to figura stojąca nieopodal budynku zabytkowego dworca kolejowego, obecnie Centrum Przesiadkowego, pieczołowicie odrestaurowanego i oddanego do ponownego użytku w 2019 r. W budynku dworca mieszczą się punkt Informacji Turystycznej, poczekalnia i przechowalnia bagażu, Klub Seniora prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle, Apartament Miejski oraz Browar Wisła, w którym można skosztować warzonych na miejscu piw.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Muzeum Narciarstwa
- 📍 Zameczek Myśliwski Habsburgów
- 📍 Kościół rzymskokatolicki pw. WNMP w Wiśle Centrum

Odwiedzić wszystkim
dziś się chce,
tego Niedźwiadka
przy CP.

Niedźwiadek przy Jonidle

adres: ul. Wyzwolenia, Wisła

Niedźwiadek zlokalizowany jest przy kompleksie rekreacyjno - sportowym Jonidło, w malowniczej scenerii pobliskiego stawu i rzeki Wisły. Atrakcyjność i różnorodność okolicy sprawia, że miejsce to jest idealne do relaksu i wypoczynku. Nie lada gratką są należące do pobliskiego Centrum Edukacji Ekologicznej ogrody z labiryntem pnączy, strefą chilloutu i trampolinami.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Centrum Edukacji Ekologicznej
- 📍 trasy do narciarstwa biegowego
- 📍 trasy narto-rolkowe
- 📍 boisko i korty tenisowe
- 📍 plac zabaw i siłownia pod chmurką

Do Centrum Edukacji
Ekologicznej
Niedźwiadek zaprasza,
bo na tonie natury
nic go nie rozprasza.

Niedźwiadek przy wodospadzie zwanym „Wiślańską Niagarą”

adres: ul. Czarne, Wisła

Miś znajduje się obok pięknego, niewielkiego jeziora i ośmiometrowego wodospadu, zbudowanych na potoku Wiselka. Charakterystycznym elementem sztucznego progu wodnego, zwanego potocznie „Wiślańską Niagarą”, jest system przepławek ułatwiający rybom wędrówkę w górę rzeki. Okolice wodospadu i jeziora są idealnym miejscem na spacer i romantyczne randki. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w odległości ok. 400 m w kierunku północnym potok Wiselka łączy się z potokiem Malinka, dając w tym miejscu początek królowej polskich rzek – Wiśle.

Atrakcje w pobliżu:

- 📍 Rezydencja Prezydenta RP,
- 📍 wylęgarnia pstrąga
- 📍 budynek Nadleśnictwa Wisła
- 📍 Jezioro Czerniańskie ze ścieżką przyrodniczą
- 📍 Skocznia narciarska im. Adama Małysza

W pobliżu jest nasze wiślańskie morze, a tu Niedźwiadek przy Małej Zaporze.

To ciekawe

Niedźwiedź brunatny jest największym żyjącym drapieżnikiem w Polsce. Ma łagodne usposobienie, unika człowieka, jednakże sprowokowany może być bardzo groźny. Zwykle nie atakuje, chyba że jest ranny, głodny lub czuje się zagrożony. Samice opiekujące się młodymi mogą być bardzo niebezpieczne. Dlatego w przypadku zobaczenia niedźwiedzia najlepiej oddalić się spokojnie w przeciwnym kierunku.

OS. BUCZNIK

OBLĄZIEC

OS. TOKARNIA

ŚLEPA DOBKA

DOSEČNY

JAWORNIK

CENTRUM

WISŁA

DZIEHCINKA

KOPYDŁO

NOWA OSADA

ČESKÁ
REPUBLIKA

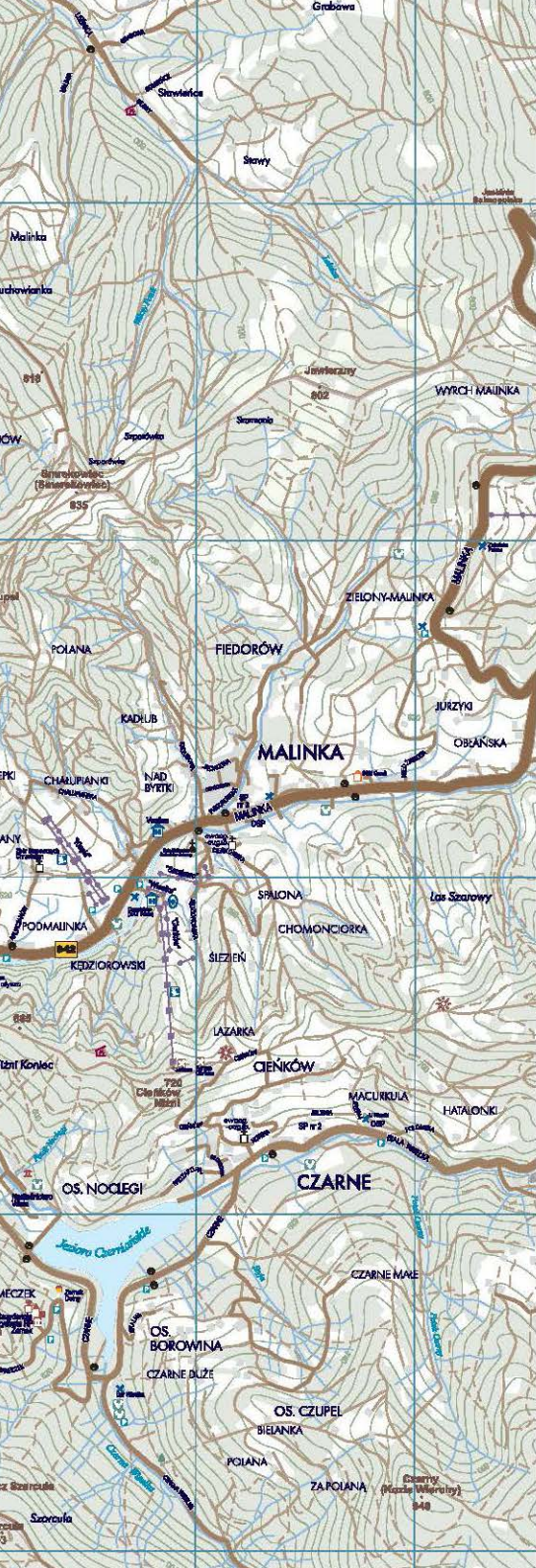
ŁĄBAJÓW

OS. GÓRNE GŁĘBCE

Stożek Wik.

OS. MRÓŻKÓW

Kubalonka

Szlak Niedźwiadka wyznacza dziewięć dużych, kamiennych rzeźb i dwie małe. Proponowana trasa ma długość 16,4 km i prowadzi przez następujące miejsca:

- 1 Niedźwiadek przy Centrum Przesiadkowym
- 2 Niedźwiadek przy deptaku
- 3 Niedźwiadki w Parku im. St. Kopczyńskiego
- 4 Niedźwiadek przy górnej stacji kolei linowej Skolnity Wisła Ski & Bike Park
- 5 Niedźwiadek przy Pijalni Czekolady i Kawy Mount Blanc
- 6 Niedźwiadek przy Chacie Olimpijczyka Jasia i Helenki
- 7 Niedźwiadek przy Moto Parku Pod Piramidą
- 8 Niedźwiadek przy Jonidle
- 9 Niedźwiadek przy wodospadzie zwanym „Wiślańską Niagarą”

Prezentowana kolejność zwiedzania jest tylko sugestią. Zachęcamy do samodzielnego tworzenia i wyznaczania trasy według własnych upodobań, możliwości czasowych, predyspozycji oraz chęci. Niektóre rzeźby są zlokalizowane bardzo blisko siebie, dlatego bez trudu można dotrzeć do nich pieszo. Są też i takie, między którymi odległości są znaczące, ale również możliwe do pieszego pokonania. W razie potrzeby można skorzystać z własnego środka transportu: samochodu bądź roweru. Alternatywą jest komunikacja publiczna.

Więcej szlaków spacerowych wokół Niedźwiadków oraz opisy atrakcji przedstawionych w niniejszym folderze znajdują się na stronie:

www.niedzwiatek.wisla.pl

Pozostałe wiślańskie atrakcje znajdują się na stronie:

www.wisla.pl

Wiślańska Organizacja Turystyczna
Pl. B. Hoffa 3
43-460 Wisła
tel.: +48 33 855 3456
e-mail: wot@wisla.pl
www.wot.wisla.pl

Projekt graficzny: MALOF design
Agnieszka Krasicka, www.malof.pl
&

MARROB Studio Interactive
www.interactive.marrobstudio.pl

www.niedzwiadek.wisla.pl

ISBN 978-83-66871-02-1

9 788366 871021

Teksty: Wiślańska Organizacja
Turystyczna

Zdjęcia: Wiślańska Organizacja
Turystyczna, Urząd Miejski
w Wiśle, fotopolska.eu (użytkownik:
vstrone), Wiślańskie Centrum
Kultury

Ciekawostki o niedźwiedziach
zaczepnięto z następujących źródeł:
Lasy Państwowe Nadleśnictwo
Wiśla, Encyklopedia PWN.